

Επίσκεψη – ξενάγηση στο Προεδρικό Μέγαρο

Κείμενο - φωτογραφίες: Χρήστου Θανόπουλου

Την Τετάρτη 15 Φεβρουαρίου 2023, μια πολύ μεγάλη ομάδα 44 ατόμων, μελών και φίλων του Συνδέσμου Συριανών πραγματοποίησε επίσκεψη στο Προεδρικό Μέγαρο (Π.Μ.). Η ξενάγηση ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, στους πολύ όμορφους χώρους του Προεδρικού Μεγάρου, γεμάτους παλαιά έπιπλα, αρχαία αντικείμενα, έργα τέχνης (πίνακες, γλυπτά μεγάλων εικαστικών). Οι άνθρωποι του Προεδρικού Μεγάρου πολύ φιλόξενοι και ευγενείς. Ο ξεναγός μας κ. Δαββέτας Νίκος είναι δημοσιογράφος, βιβλιοκριτικός και βραβευμένος συγγραφέας. Έχει εργαστεί στο ραδιόφωνο, στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, στα περιοδικά «ΕΝΑ» και «ΑΝ», στον Δ.Ο.Λ., στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο, κ.α. Έχει εκδώσει επτά ποιητικές συλλογές και επτά μυθιστορήματα, από τα οποία η «Εβραία Νύφη» πήρε το «Βραβείο Κώστα Ουράνη» της Ακαδημίας Αθηνών (2010) και οι «Άντρες δίχως άντρες» πήραν το «Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος» και το Βραβείο Ελληνικού Μυθιστορήματος "Athens Prize for Literature" (2022). Έχουν μεταφραστεί στις κυριότερες ευρωπαϊκές γλώσσες.

Ο σχεδιασμός του κτιρίου ανατέθηκε από τον βασιλιά Γεώργιο Α' αρχικά στον αρχιτέκτονα Θ. Χάνσεν, (1887), αλλά τελικά ανέλαβε (1890) και τροποποίησε τα σχέδια ο Ε. Τσίλλερ. Η ιδιωτική κατοικία του διαδόχου Κωνσταντίνου Α' και της συζύγου του Σοφίας κτίστηκε (1891–1897) με χρήματα του ελληνικού δημοσίου στο λαχανόκηπο των ανακτόρων. Η ολοκλήρωση του κτιρίου καθυστέρησε λόγω της πτώχευσης του 1893. Είναι νεοκλασικού και εκλεκτικιστικού ρυθμού. Ιωνικοί κίονες στο ισόγειο, κορινθιακοί στους ορόφους. Μετά την πυρκαγιά του 1909 στα Παλαιά Ανάκτορα (σημερινή Βουλή), η βασιλική οικογένεια εγκαταστάθηκε στο Ανάκτορο του Διαδόχου, οπότε και προστέθηκε η Αίθουσα του Θρόνου από τον Ε. Τσίλλερ (1909) και ουσιαστικά το κτίριο μετατράπηκε σε βασιλική

κατοικία. Το 1924 έγινε έδρα του Προέδρου της Δημοκρατίας και την περίοδο 1935–1967 χρησιμοποιήθηκε πάλι ως κατοικία της βασιλικής οικογενείας.

Μετά τους ελέγχους ασφαλείας, η ομάδα ανέβηκε στον τρίτο όροφο του Π.Μ., διέσχισε το διάδρομο με τα ασπρόμαυρα μάρμαρα, τις φωτογραφίες της Nelly's, τα λιτά ξύλινα τραπέζια με τα βάζα, τα αποξηραμένα κλαδιά μανταρινιάς και λεβάντας. Ολόφωτη και λαμπερή η αίθουσα των 60 τ.μ., που δημιουργήθηκε πρόσφατα Μουσείο Δώρων προς την Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου. Η Πρόεδρος ήθελε να ανοίξει το Π.Μ. στην κοινωνία. Το νέο μουσείο γέμισε με αντικείμενα εθνικής, ιστορικής, καλλιτεχνικής αξίας, τα οποία δώρισαν ηγέτες, πρέσβεις ξένων κρατών, στρατιωτικών σχηματισμών των Ενόπλων Δυνάμεων, θρησκευτικών, δημοτικών, πρυτανικών αρχών, πολιτιστικών συλλόγων, σωματείων και απλών πολιτών. Ξεχωρίζει η προθήκη με το δώρο του στρατηγού Κωνσταντίνου Φλώρου, Αρχηγού ΓΕΕΘΑ, για την επέτειο των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821, που περιλαμβάνει αντίγραφα δύο πιστόλων και μίας σπάθας. Πολλά εμβλήματα-θυρεοί στρατιωτικών μονάδων, αεροπορικών σχηματισμών και πολεμικών πλοίων, ξίφη ενθύμια από αποφοιτήσεις Σχολών Ικάρων, Ευελπίδων, Ναυτικών Δοκίμων. Ανεμοδαρμένες σημαίες και χώμα, από επιτηρητικά φυλάκια της ακριτικής Ελλάδος (Γαύδου, Αι Στράτη, Στρογγύλης, Ρω, Φαρμακονησίου, Ψερίμου, Καλολίμνου, Παναγιάς Κυράς). Θυρεοί-εμβλήματα νησιών Περιφέρειας Ν. Αιγαίου αποτυπωμένα σε κεραμοπλακάκια. Αντίγραφο του πρωτοκόλλου παράδοσης της Θεσσαλονίκης στον Ελληνικό Στρατό, δώρο του Γ' Σώματος Στρατού. Μινιατούρα του υποβρυχίου «Ωκεανός», τύπου 209 (1200) του Π.Ν., φιλοτεχνημένη από αξιωματικούς του υποβρυχίου. Περιδέραιο χρυσών φλουριών από παραδοσιακή φορεσιά της Ρόδου. Παραδοσιακή γυναικεία φορεσιά της Καλύμνου από το Δήμο Καλύμνου και μοναδικά υφαντά από το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης. Αντίγραφο έργου του Σπύρου Παπαλουκά από τον μητροπολιτικό ναό της Άμφισσας. Αντίγραφο έργου του Θεόφιλου και γλυπτό του Θεόδωρου Παπαγιάννη. Αναμνηστική πλακέτα με εγχάρακτο κλειδί, από το Κατάστημα Κράτησης Γυναικών Ελεώνα Θηβών. Αντίγραφο του Μηχανισμού των Αντικυθήρων (Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας) από τη Σχολή Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας, κ.α.

Η κ. Σακελλαροπούλου κατά την επίσκεψη της στην Κάτω Ιταλία (Απουλία) "Grecia Salentina", ανακηρύχθηκε επίτιμη δημότης του Δήμου Calimera και έλαβε δώρα, που της έδωσαν κλαίγοντας από συγκίνηση οι δήμαρχοι των ελληνόφωνων χωριών και χάλκινη αναμνηστική πλακέτα που γράφει: «ΞΕΝΗ ΕΣΥ ΔΕΝ ΕΙΣΑΙ ΕΔΩ ΣΤΗΝ ΚΑΛΗΜΕΡΑ». Συγκινητική η

ελαιογραφία Ουκρανής μαθήτριας που απεικονίζει το Θέατρο της Μαριούπολης πριν και κατά τον πόλεμο, (βομβαρδίστηκε και έχασαν τη ζωή τους τριακόσιοι άμαχοι, ανάμεσα τους και παιδιά). Εντυπωσιακά τα δώρα ξένων ηγετών, όπως το σετ κοσμημάτων (ενώτια, δακτυλίδι, περιδέραιο από λευκόχρυσο, σμαράγδια και άφθονα διαμάντια), αξίας 1,5 εκατομμυρίου δολαρίων, δώρο του Διαδόχου Πρίγκηπα της Σαουδικής Αραβίας Mohammed Bin Salman Al Saud. Γλυπτό χρυσό τριαντάφυλλο σε γυάλινο κώδωνα, δώρο του Προέδρου της Βουλγαρίας Rumen Radev. Ανάγλυφος χάρτης της Ελλάδος, από γαλάζια και λευκά κρύσταλλα-ψηφίδες, δώρο του βασιλικού ζεύγους Ολλανδίας Willem-Alexander και Maxima. Αναμνηστικό μετάλλιο-θυρεός του Πάπα Φραγκίσκου, με απεικόνιση των αποστόλων Παύλου και Βαρνάβα, κατόπιν περιοδείας του σε Ελλάδα και Κύπρο. Εννιάφωτη εβραϊκή λυχνία θρησκευτικής εορτής «Χανουκά», από το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Κατόπιν η ομάδα του Συνδέσμου Συριανών οδηγήθηκε στον πρώτο όροφο και θαύμασε τη μνημειακή κλίμακα Τσίλλερ, με τους ιωνικούς κίονες στο ισόγειο, το κόκκινο χαλί και πορτρέτο του έφιππου Κωνσταντίνου Α' στην Ήπειρο, νικητή των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913. Τόσο ο ίδιος, όσο και ο πρίγκιπας Ανδρέας (στο βάθος), φορούν μαύρο περιβραχιόνιο, λόγω της δολοφονίας του βασιλιά Γεωργίου Α', στη Θεσσαλονίκη (Μάρτιος 1913). Η περιήγηση συνεχίστηκε στα σαλόνια του πρώτου ορόφου, στην τραπεζαρία όπου ο εκάστοτε πρόεδρος παραθέτει γεύμα σε πολιτικούς, επισήμους και την Κυριακή της Ορθοδοξίας στον Αρχιεπίσκοπο και την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος. Στην αίθουσα είναι αναρτημένοι πίνακες μεγάλων ζωγράφων: Γ. Γουναρόπουλου, Κ. Παρθένη (είχε μεταφερθεί στην έκθεση: «Κωνσταντίνος Παρθένης, Η ιδανική Ελλάδα της ζωγραφικής του», στην Εθνική Πινακοθήκη), του γνωστού Ελληνοαμερικανού Θ. Στάμου (εκεί όπου παλαιότερα υπήρχε πίνακας του Ν. Χατζηκυριάκου Γκίκα), κ.α. Οι πίνακες είτε ανήκουν στο Π.Μ., είτε είναι δάνεια από την Εθνική Πινακοθήκη. Πολύ ευγενικό το κέρασμα αναψυκτικών, από το κυλικείο του Π.Μ., που δρόσισε ευεργετικά τους φιλοξενούμενους.

Η περιήγηση συνεχίστηκε στις αίθουσες υποδοχής του ισόγειου, το «βυζαντινό» σαλόνι με τις βυζαντινές εικόνες, την αίθουσα (τραπεζαρία) διασκέψεων των πολιτικών αρχηγών με τον πρωθυπουργό, σε περιόδους εθνικών κρίσεων. Εντυπωσιακά τα παραπετάσματα, αποτελούμενα από συραμμένα λευκά υφάσματα, κεντημένα με ερυθρή κλωστή τα ονόματα προσφύγων από την Ανατολική Θράκη. Οι επισκέπτες απόλαυσαν τη μεγαλοπρεπή παλιά Αίθουσα του Θρόνου, σήμερα Αίθουσα Διαπιστευτηρίων στην Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, με τους

πολυελαίους, τον εξώστη των μουσικών, την παλαιά επίπλωση, τους γαλλικούς μπουφέςδες 18^{ου} αιώνα, το πλαϊνό δωμάτιο με τη γαλλική ταπισερί, το γλυπτό «Πάνας και νύμφη», κ.α. Ανεβαίνοντας τα ξύλινα κινητά σκαλοπάτια οι επισκέπτες βρέθηκαν στην απέραντη αίθουσα Δεξιώσεων – Χορού, η οποία κατασκευάστηκε το 1963, με την ευκαιρία των αρραβώνων της πριγκίπισσας Σοφίας με τον βασιλιά Χουάν Κάρλος της Ισπανίας και παραβρέθηκαν 1.500 καλεσμένοι. Δεσπόζουν οι τεράστιοι πολυέλαιοι, με τα χειροποίητα κρύσταλλα, που μεταφέρθηκαν από το ανάκτορο Mon Repó της Κέρκυρας, με πολεμικό πλοίο, κατόπιν εντολής της βασίλισσας Φρειδερίκης. Πίσω από την εξέδρα της μουσικής υπήρχε τεράστια γαλλική ταπισερί, που έχει αποσυρθεί για συντήρηση. Υπέροχα τα πατώματα μαρκετερί (με ένθετα πολύχρωμα ξύλα), αλλά και οι πολύτιμοι τάπητες που στολίζουν τα σαλόνια και τις δύο τελευταίες αίθουσες. Θαυμάσιες και οι κουρτίνες που στολίζουν όλα τα ανοίγματα του Π.Μ. Στη μεγάλη αίθουσα δεξιώθηκε η πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας τους ξένους ηγέτες και αξιωματούχους που παραβρέθηκαν την 25^η Μαρτίου 2021, για τη Διακοσιοστή Επέτειο της Παλιγγενεσίας.

Στον κήπο του Π.Μ. δεν πραγματοποιήθηκε ξενάγηση της ομάδας μας, είναι όμως ανοικτός για το κοινό κάθε Κυριακή 10.00-14.00. Σχεδιάστηκε από το γραφείο του Ε. Τσίλλερ. Καταλαμβάνει έκταση 25 στρεμμάτων και το άνω τμήμα επί της οδού Ηρώδου Αττικού, στην πρόσοψη του Π.Μ., έχει γεωμετρικά σχέδια γαλλικού ρυθμού, με εναλλασσόμενες περιοχές χλοοτάπητα και ανθοφόρων εποχιακών φυτών. Στο κάτω τμήμα (λόγω κλίσης του εδάφους), με τα αιωνόβια δένδρα (κυπαρίσσια, άριες, πλατάνια, φιλύρες, φοίνικες), μεταβαίνει κανείς από μεγαλοπρεπή μαρμάρινη κλίμακα καθόδου, που κατασκευάστηκε το 1975. Δίπλα στα πρώτα σκαλοπάτια, που οδηγούν στη μεγάλη κλίμακα καθόδου στον κήπο, υπάρχει οβίδα, από αυτές που έριξαν τα γαλλικά θωρηκτά εναντίον του παλατιού, στον αγγλογαλλικό αποκλεισμό του Πειραιά τον Νοέμβριο του 1916, για να πιεστεί η Ελλάδα να μπει στο πλευρό της Αντάντ στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Δεξιά από την κλίμακα καθόδου υπάρχει η είσοδος στη σήραγγα-οδό διαφυγής που συνέδεε το παλάτι με τη Βουλή (τώρα πλέον κτισμένη). Κεντρικός «βυζαντινός διάδρομος» στρωμένος με μαρμάρινες πλάκες, διασχίζει τον κήπο, με λιμνούλες εκατέρωθεν, κεντρικό πίδακα. Τους κήπους κοσμούν τα γλυπτά "TEL NEANT" (ομπρέλες) του Γ. Ζογγολόπουλου, «Γκάνιντας» του Γ. Παππά, «Οικογένεια» (μεταλλικές κατσίκες) της Ν. Μελά, γλυπτά των Θ. Παπαγιάννη, Κ. Βαρώτσου, γύψινος κούρος, αρχαία μαρμάρινη λήκυθος, μεγάλη ανθοδόχη από το ανάκτορο του Τατοίου, κ.α. Ο διάδρομος καταλήγει στο θερινό περίπτερο, (με τη μορφή του Γεωργίου Β' σε μαρμάρινο μετάλλιο), με τους πέντε κίονες και τρίτοξη στοά. Εδώ, από το 1975, λαμβάνει χώρα στις 24 Ιουλίου, η «Γιορτή

της Επετείου Αποκατάστασης της Δημοκρατίας» και δεξιώνεται ο/η εκάστοτε Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας τους πολιτικούς αρχηγούς των κομμάτων, βουλευτές, επισήμους, προσωπικότητες από διάφορους χώρους (μαθητές, υγειονομικούς, αθλητές, κ.α.).

Αποχωρήσαμε με τις καλύτερες εντυπώσεις από την υπέροχη ξενάγηση. Θερμές ευχαριστίες στον κ. Νίκο Δαββέτα και στους εργαζόμενους της Προεδρίας της Δημοκρατίας που μας δέχτηκαν όλους, παρά το πολυάριθμο της ομάδας μας, και μας φιλοξένησαν με υποδειγματικό τρόπο. Ευχαριστίες στα μέλη και φίλους που αγκάλιασαν με ενθουσιασμό την εκδήλωση. Και εις άλλα με υγεία!

Βιβλιογραφία

- Γιοχάλας Θανάσης, Καφετζάκη Τόνια, Αθήνα, Ιχνηλατώντας την πόλη, με οδηγό την ιστορία και λογοτεχνία, Βιβλιοπωλείον της «ΕΣΤΙΑΣ», Αθήνα 2014
- Παππάς Αναστάσιος, Το Παγκράτι και τα περί τον Ιλισσόν κέντρα διοικήσεως-πνεύματος-υγείας, Δήμος Αθηναίων Πολιτισμικός Οργανισμός, Αθήνα 1999
- <https://www.iefimerida.gr/politiki/i-sakellaropoyloy-egkainiase-moyseio-doron>, 25/02/2023

